

Efterarbete Matriser och Determinanter

1. Vi löser Exempel 6.26 där $n = 3$ och A är en 3×3 -matris. Vi söker alltså en 3×3 -matris B så att $AB = BA = E$. Detta betyder att vi har 9 obekanta element att bestämma i matrisen B . Om vi istället skriver matrisen B på formen $B = (X_1 \ X_2 \ X_3)$ där X_1, X_2 och X_3 är kolonnerna i B , behöver vi lösa systemet $AB = A(X_1 \ X_2 \ X_3) = E$. Om vi dessutom skriver enhetsmatrisen på kolonnform $E = (E_1 \ E_2 \ E_3)$, så behöver vi lösa systemet $A(X_1 \ X_2 \ X_3) = (E_1 \ E_2 \ E_3)$. Eftersom varje kolonn i vänstra ledet ska vara lika med motsvarande kolonn i högra ledet behöver vi lösa tre mindre ekvationssystem $AX_1 = E_1$, $AX_2 = E_2$ och $AX_3 = E_3$. Vi ser också att det är samma koefficientmatris i alla dessa tre ekvationssystem så att när vi använder Gausselimination får vi samma radoperationer. Detta betyder att vi kan lösa alla tre systemen samtidigt genom att ställa alla tre högerleden bredvid varandra i ett stort ekvationssystem $(A \mid E_1 \ E_2 \ E_3) = (A \mid E)$. Om vi lyckas få enhetsmatrisen i vänstra ledet så har vi lyckats lösa ut alla obekanta kolonnerna X_1, X_2 och X_3 i B och dessa återges i högra ledet, dvs $(E \mid X_1 \ X_2 \ X_3) = (E \mid B)$. Vi döper då om B till $A^{-1} = (X_1 \ X_2 \ X_3)$.

2. Anta att ekvationssystemet $Ax = b$ har två lösningar som vi kallar x_1 resp. x_2 , $Ax_1 = b$ och $Ax_2 = b$. Om vi låter x_3 vara en linjärkombination av x_1 och x_2 , t.ex., $x_3 = x_1/2 + x_2/2$ så får vi att:

$A(x_3) = A(x_1/2 + x_2/2) = A(x_1/2) + A(x_2/2) = Ax_1/2 + Ax_2/2 = b/2 + b/2 = b$,
dvs x_3 är också en lösning till systemet $Ax = b$. Detta betyder att så fort ett system har två lösningar så har systemet oändligt många lösningar eftersom varje linjärkombination $x = t x_1 + (1-t)x_2$, t är ett godtyckligt reellt tal, är också en lösning.

3. Om ett system $Ax = b$ är lösbart så har det två typer av lösningar som kan kombineras till en allmän lösning x_A . Den första lösningen x_h kallas den homogena lösningen och den löser samma system fast med högerledet 0, dvs systemet $A(x_h) = 0$. Om vi nu multiplicerar den homogena lösningen x_h med ett reellt tal t så får vi en ny vektor $t x_h$ som också är en lösning, ty $A(t x_h) = t A(x_h) = 0$.

Den andra lösningen x_p kallas den partikulära lösningen och löser systemet med högra ledet b , dvs $A(x_p) = b$. Om högra ledet b ändras till ett annat högerled så ändras också lösningen x_p , dock ändras inte x_h . Den allmänna lösningen x_A till systemet $Ax = b$ kan därmed skrivas som en speciell linjärkombination $x_A = x_p + t x_h$.

4a. Om matrisen A är inverterbar så har systemet $Ax = b$ en unik lösning $x = A^{-1}b$.

4b. Om vi undersöker linjärt beroende hos vektorerna u, v och w så behöver vi enligt definitionen lösa systemet:

$$\lambda_1 u + \lambda_2 v + \lambda_3 w = 0$$

som på matrisform kan skrivas

$$(u \ v \ w) \text{ gånger } (\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3)^t = 0$$

Om vi låter matrisen $A = (u \ v \ w)$ och vektorn $\lambda = (\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3)^t$ så får vi systemet $A \text{ gånger } \lambda = 0$. Om A har invers (om determinanten för A är ej noll) kan systemet lösas som $\lambda = A^{-1}0 = 0$, dvs alla $\lambda_1 = \lambda_2 = \lambda_3 = 0$ och därmed är vektorerna u, v och w linjärt oberoende.

5 Ett exempel på en symmetrisk och ortogonal matris finns i Exempel 6.37. Vi kan här ange alla sådana 2×2 -matriser. Låt A vara en 2×2 -matris med elementen a och b i första raden samt c och d i andra raden. Om A ska vara symmetrisk så måste $b = c$. Om A ska vara ortogonal så måste raderna eller kolonner vara

- 1) ortogonala: $d = -a$,
- 2) ha längd 1: $a^2 + b^2 = 1$. Matrisen A har alltså elementen $a = \cos t$, $b = \sin t$, $c = \sin t$ och $d = -\cos t$. (Observera att A kan också ha elementen $a = \sin t$ och $b = \cos t$, c och d väljs därefter).